...оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй ...овно Соведэй, ВКП(б)-гэй Улан-Удын горкомой орган.

№ 32 (6222), ФЕВРАЛИИН 16 ПЯТНИЦА 1951 он.

Сэн 20 мүнгэн.

1951 ФЕВРАЛИИН 18 1951
РСФСР-эй ба БМАССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДҮҮДТЭ һунгаха үдэр.
БҮЛТАДАА ҺУНГАЛТАНУУДТА ХАБААДАЯ!

Ниитын малай үбэлжэлгэдэ шухала анхарал хандуулха

...олхозно тараашад, республи...а бүхы ажалшадтай хамта, ...СР-эй ба БМАССР-эй Верхов... Соведүүдтэ һунгаха һунгалтын ...е үйлэдбэриин шэнэ амжалта...ар угтахын түлөө тэмсэжэ .... Тэдэнэр болбол тракторнууд ...цепной машинануудые, хү...ахынгаа зэр зэмсэгүүдые ...һоонь урид заһабарилхые, ...нгээ тараае сэбэрлэхые, үбэ...ротехническэ бүхы хэмжээ...нуудые гүйсэд бэелүүлхые ....

...хозно малшад ниитын малай ...лгые эмхитэйгээр үнгэргэхэ, ... түлнүүдээ гээлтэгүйгөөр, бү...бүтэнөөр абаха—орёо ба ха...алгатай зорилгые шиидхэхын ... мүнөө эршэмтэйгээр ажалла... байна.

...о тэжээл дутагдалтай, үбэлэй ...отидбэшэ условитой дашарам..., энэ зорилгые шиидхэхэ ...лда багабэшэ бэрхэшээлнүүд .... Зүгөөр советскэ хүнүүд ...шээлнүүдһээ айдаггүй. Түрүү ...ад үбэлэй бэрхэшээлнүүдые ... гэжэ дабаха, малай ха...ые хайшан гэжэ зүбөөр ...хэ жэшээнүүдые үдэр бүри ...улна. Кяхтын аймагай Усть-...най сомсоведэй, Сталинай ...жэтэ колхозой эрхим адуу... нүхэр Гармаев республика ... алдаршанхай. Тэрэ хадаа ...малайнгаа үбэлжэлгые зү...эмхидхэһэн, һалхи шуурган...луугаа халхалха халхабша...ые саг соонь түхеэрһэн .... Нүхэр Гармаев болбол ...нүргөө саг соонь уһалха ба ...үлхэ ябадалда анхаралаа ... хандуулдаг.

...ри Ториин аймагай Молотовой ...жэтэ колхоздошье малай ...элгэ һайнаар үнгэргэгдэжэ .... Тус колхозой һүнэй-товарна ...ые даагша нүхэр Гомбоев ... тэжээлээ нарин зүбөөр гарга...ада шанга хиналта табина. ...һээ үбһэ тэжээлые үлүү ехээр ...алха ябадал эндэ үзэгдэ....

...олгын аймагай Гильбэрын ...оведэй, Ленинэй нэрэмжэтэ ... ажахын артелиин малшад ...гөө зорилгонуудые зүбөөр ...од, колхозой үйлэдбэриин ха...алгатай участок дээрэ үнэн ...р ажаллажа байна. Комму...нуудай дурадхалаар хүдөө ...ын тус артельдэ мүшэр ба ...һо нэмэжэ бэлэдхэхэ, бүдүүн ...лые уридшалан буйлуулха ...ал эмхидхэгдэнхэй. Колхозой ...йна организаци малшадай ... ниитэ-политическэ ехэ хү...ри ябуулна, малшадта даал...ан даалгабариин айхабтар ...дхашанартай байһаниие ойл....

...лаа гээлтэ хоролтогүйгөөр ...үүлхэ, бүхы түлнүүдые бүрин ...өөр тэжээхэ арга боломжо... манайда бии гэжэ түрүү мал..., фермэнүүдэй ба колхозуу...дай дүршэл харуулна.

...үгөөр эдэ арга боломжонуу... олохон колхозуудай хүтэлбэ...эд ашагланагүй. Олонхи ...озуудта бүдүүн тэжээл бэлэд... мүнөө хүрэтэр эмхидхэгдээ...байһаар, үбэлдөө малаа һай... бэлшээхэ арга боломжонууд ...р ашаглагдана, малаа хан...ангүйгөөр харууһална, үбһэ со...оо үлүүсэ гаргашалдаг ба ... баримтанууд үзэгдэнэ.

...еспублика соо бүхыдэнь аба..., малай үбэлжэлгэ хангалта...өөр үнгэргэгдэжэ байна. Зэ...дын, Заиграйн, Кударын, Сэлэнгын, Мухаршэбэрэй ба бусад зарим аймагуудта малай үбэлжэлгэ илангаяа муугаар үнгэргэгдэжэ байна. Үбэлэй үнгэрһэн һарануудта эдэ аймагуудта олон тооной мал гарзалһан ба тураһан байха юм.

Малай үбэлжэлгын амжалтануудые хүнүүд, олон тоото малшад шиидхэдэг. Партийна ба советскэ организацинууд болбол малшадта тон ехэ анхарал хандуулха уялгатай. Эдэ организацинууд хадаа малшадай культурна ажабайдалай эрилтэнүүдые хангахын түлөө, үндэр бүтээсэтэйгээр ажаллаха зохид условинуудые тэдэндэ байгуулхын түлөө анхаралаа саг үргэлжэ табижа байха ёһотой.

Гэхэ зуура Яруунын, Хориин, Закаменай, Ториин ба бусад зарим аймагуудай хэдэ хэдэн колхозуудта малшад хүйтэн ба хүсэд түхеэрэгдээгүй гэрнүүдтэ байна, керосин, мылэ ба бусад шухала хэрэгсэлнүүдээр хангагданагүй. Зарим аймагуудай худалдаа наймаанай ба медицинскэ организацинууд малшадай эрилтэнүүдые хангаха тушаа шухала анхарал хандуулнагүй.

Малшадай дунда ниитэ-политическэ ба культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри улам үргэнөөр ябуулха гээшэ партийна организацинуудай гол зорилгонуудай нэгэниинь мүн.

Зүгөөр, ВКП(б)-гэй олохон айкомууд ба эхин парторганизацинуудай хүтэлбэрилэгшэд малшадай духовно эрилтэнүүдые хангаха асуудалда анхаралаа хүсэд табинагүй, партийно-советскэ эдэбхитэд ба хүдөө ажахын мэргэжэлтэд малшадта лекци ба элидхэлнүүдые үсөө уншана. Олон колхозуудта агитаторнууд саг сагтань хөөрэлдөөнүүдые хэнэгүй, фермэнүүдтэ хаа яа ерэнэ.

Малай үбэлжэлгэдэ тохёолдоод байһан иимэ байдалые һайжаруулхын тулада партиин айкомууд болбол малажалые хүтэлбэрилхэ талаар советскэ ба хүдөө ажахын органуудай ажал-ябуулгые шангаар хинаха, малшадай дунда социалистическэ мүрысөө ба ниитэ-политическэ хүдэлмэри үргэнөөр дэлгэрүүлхэ ёһотой.

Аймисполкомууд ба колхозой правленинүүд хадаа үбһэ тэжээлые колхоз, фермэ, гүүртэ бүхэнэй зүбөөр гаргашалха, тоо бүридхэл ба нарин график ойрын үдэрнүүдтэ зохёохо, нэмэлтэ тэжээл бэлэдхэхэ ябадал эмхидхэхэ уялгатай. Бүдүүн тэжээл уридшалан буйлуулагдаха ба тэрэниие гаргашалгада нарин хиналта табигдаха ёһотой. Эсэстэ, үбһэ тэжээлээ кормушкагүйгөөр малда үгэхэ ябадалые эрид хорихо шухала.

Хүдөө ажахын мэргэжэлтэд энэ харюусалгата үедэ малшадта ехэ туһаламжа үзүүлхэ ёһотой. Тэдэнэр болбол зооветеринарна хангалгые һайжаруулха, малажалай фермэнүүд дээрэхи ажалые зүбөөр эмхидхэхэ, малаа зүбөөр харууһалхадань ба тэжээхэдэнь колхознигуудта туһалха зэргэтэй.

Большевистскэ парти, советскэ правительство, арадуудай агууехэ вождь ба багша нүхэр Сталин болбол колхозно байгуулалтые бэхижүүлхэ, колхозно тараашадай материальна ба культурна хэмжээе улам дээшэлүүлхэ ябадалда анхаралаа хододоо хандуулдаг. Манай республикын малшад энэ анхарал оролдолгодонь харюу болгон, малайнгаа үбэлжэлгые эмхитэйгээр үнгэргэжэ, ашаг шэмэтэ ниитын малажалые хүгжөөхэ гурбан жэлэй түсэбые амжалтатайгаар бэелүүлхэ замаар ехэ алхам хэхын түлөө бүхы шадалаараа оролдохо байна.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

Бурят-Монголой АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшоор нүхэр А. Г. Тараненкые томилхо тухай

Бурят-Монголой АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын ...дэхи орлогшоор нүхэр Тараненко Алексей Георгиевичые томилхо.

Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Д. ЦЫРЕМПИЛОН.

Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь В. ОСТРОВСКАЯ.

...лан-Удэ город, Соведүүдэй байшан.
...951 оной февралиин 15.

ТЕЛЕГРАММА

Хитадай Арадай Республикын Арадай Центральна Правительствын Түрүүлэгшэ нүхэр МАО ЦЗЕ-ДУНДА

ПЕКИН

Хани барисаан, союз ба харилсан туһалалсалга тухай Советско-Хитадай Договорой баталагдаһаар нэгэ жэлэй ойтой дашарамдуулан, минии үнэн зүрхэнэй амаршалгануудые тогтоон абахыетнай, **нүхэр Түрүүлэгшэ, Таниие гуйнаб.**

Хитадай Арадай Республикын болон Советскэ Союзай хоорондын хани барисаанай ба бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал бэхижүүлгын хэрэгтэ манай Договорой саашадаашье алба хэхэ байһандань һэжэглэнэгүйб.

И. СТАЛИН.

ТЕЛЕГРАММА

Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Генералиссимус И. В. СТАЛИНДА

Хитадай ба СССР-эй хоорондо хани барисаан, союз ба харилсан туһалалсалга тухай Договорой баталагдаһаар нэгэ жэлэй ойтой дашарамдуулан, минии үнэн зүрхэнэй баясхалан ба амаршалгануудые тогтоон абахыетнай, Таниие ба Танаар дамжуулан Советскэ Правительствые, советскэ арадые гуйнаб.

Хитадай ба СССР-эй хоорондын хани барисаан, союз ба харилсан туһалалсалга тухай Договорые баталалга хадаа шэнэ Хитадые байгуулха хэрэгтэ угаа ехэ туһа хүргэхэһөө гадна, Дальна Востогто, мүн бүхы дэлхэйдэ эб найрамдал, аюулгүй байдал хамгаалхын түлөө ба агрессидэ эсэргүү тэмсэлдэ хүсэтэ найдабари болоно.

Хитадай ба СССР-эй хоёр арадуудай хоорондын хани барисаа ба хани харилсаа саашадань хүгжөөхэ ба бэхижүүлхэ гэһэн хүсэлэнгые тогтоон абахыетнай, энэ ушараар гуйнаб.

Хитадай Арадай Республикын Арадай Центральна Правительствын Түрүүлэгшэ МАО ЦЗЕ-ДУН.

Пекин город, 1951 оной февралиин 12.

ТЕЛЕГРАММА

Хитадай Арадай Республикын Гүрэнэй Захиргаанай Соведэй Премьер ба Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр г-н ЧЖОУ ЭНЬ-ЛАЙДА

ПЕКИН

Хитадай Арадай Республикын ба Советскэ Союзай хоорондо хани барисаан, союз ба харилсан туһалалсалга тухай Договорой баталагдаһаар нэгэ жэлэй ойтой дашарамдуулан, минии үнэн зүрхэнэй амаршалгануудые ба эрхим хүсэлэнгүүдые тогтоон абахыетнай, Таниие гуйнаб.

А. ВЫШИНСКИЙ.

ТЕЛЕГРАММА

Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр г-н А. Я. ВЫШИНСКИДЭ

Хитадай ба СССР-эй хоорондо хани барисаан, союз ба харилсан туһалалсалга тухай Договорой баталагдаһаар нэгэ жэлэй ойтой дашарамдуулан, бүхы дэлхэй дээрэ бата бэхи эб найрамдал хамгаалха хэрэгтэ Хитадай болон СССР-эй улам нигтаар нэгэдэн жагсаха хүсэлэнгүүдые ба хани барисаанай амаршалгануудыемни тогтоон абахыетнай гуйнаб.

Хитадай Арадай Республикын Арадай Центральна Правительствын Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр ЧЖОУ ЭНЬ-ЛАЙ.

Пекин город, 1951 оной февралиин 12.

АГУУЕХЭ СТАЛИНАЙНГАА ТҮЛӨӨ ХИЗААРГҮЙ ЕХЭ БАЯРТАЙГААР ГОЛОСОВАЛХАБДИ

ГЭЖЭ ПАРОВОЗО-БҮТЭЭЛГЫН ОКРУГОЙ ҺУНГАГШАД ОМОГТОЙГООР МЭДҮҮЛНЭ

* * *

Вождиин анхаралай ашаар

БМАССР-эй Верховно Соведэй депутадта бүхы дэлхэйн ажалшадай вождь агууехэ Сталинай баллотировалагдаха һунгуулиин Паровозо-бүтээлгын округой № 50 участок һайндэрэй түхэлтэй.

Железнодорожно № 1 училищиин гурбан дабхар томо байшангай газаа талань элдэб плакадууд, лозунгнуудаар гоё һайханаар шэмэглэгдэнхэй. «Эндэ алдарта багша Сталинай түлөө голосовалха юм!» гэһэн транспарант холоһоо яларан харагдана.

...Участогай агитпунктын уншалгын зал соо гэрэлтэй, хүн зон олон: гэрэй эзэн эхэнэрнүүд, хүдэлмэришэд, пенсионер хүгшэд үбгэд. Российска Федерациин ба Бурят-Монголой Автономно Республикын Верховно Соведүүдтэ һунгаха һунгалтанууд тухай Дүримые үндэр наһатай һунгагшад В. Дементьев, Н. Кругликов гэгшэд тон ехэ ханамжатайгаар шудалнад. Участогта дежурилжа байһан агитатор ойлгогдоогүй асуудалнуудыень тодорхойлон үгэжэ һууна.

—Манай заводой байһан газарта арба гаран жэлэй саада тэз бүтүү ой тайга байгаа. Городой хүн зон алирһа, мөөгэ түүхэеэ ерэгшэд һэн,—гэжэ Дементьев үбгэнэй хэлэхэдэ, Кругликовынь угтажа абан, саашань үргэлжэлүүлнэ.

—1932 оной хабар эндэ түрүүшын һүхэ далайгдаһан байгаа бшуу. Мүнөө бүхы орон соогоо суутай гигант заводой һүр хүсэтэ гудок оршон тойрониие зэдэлүүлнэ. Тон богонихон саг соо томо шулуун корпусуудай бодхоогдохонь, бидэнэр гайхалсадаггүй һэмди.

—Хүдэр бэетэй, хүсэ ехэтэй тиимэ шэнэ хүнүүд Сталин багшымнай хүмүүжүүлһэн хүнүүд гээшэ. Тэдэнэй шэн габьяата ажалаар манай ПВЗ суурханхай. Ленинэй орденоор шагнагдаа һэн. Бүри һаяхан СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дамжуулгын Улаан тугые абаа,—гэжэ Дементьев омогтойгоор мэдүүлнэ. Тэдэ хоёрой хөөрэлдөөе ойро дүтэ газетэ, журнал уншажа һууһан залуушуул анхаран шагнанад.

Агитпункт. Энэ хадаа штаб! Эндэһээ хэдэн тээшээ агитаторнууд таража, һунгагшадай гэр байрануудаар ябажа, ойлгууламжын хүдэлмэриие ябуулдаг. Мүнөө эндэ агитаторнууд суглараад, дүй дүршэл, һанал бодол тухайгаа хөөрэлдэнэд. Эдэнэр технологуудаар, чертёжнигуудаар, копировальщицуудаар хүдэлмэрилдэг юм. Тусхайта ажалдаа үнэн сэхээр хандалгын үльгэр жэшээ харуулхаһаа гадна, эдэнэр большевистскэ агитаци арад зоной дунда ябуулдаг байна.

—Һунгагшадай политическэ мэдэрэл угаа ехэ. Тэдэнэр коммунизмын агууехэ барилгануудай ябаса, Кореядэхи дайнай ябуулганууд тухай, алдарта стахановецуудайнгаа үдэр бүхэнэй амжалтанууд болон бусад юумэнүүд тухай мэдэхые оролдонод. Али бүхы асуудалда дүүрэнээр харюусахаар хэзээдэ бэлэн байха ёһотойбди,—гэжэ залуу технолог Ида Бобылева хөөрэнэ. Хажуудань һууһан нэгэ залуу хүбүүн иигэжэ мэдүүлнэ:

—Һунгагшад хадаа стахановска вахтада жагсажа, ажалай үндэр бүтээсэ туйлана. Ажалай ба политическэ иимэ ехэ дэбжэлтэ гансал манай орон соо үзэгдэнэ. Юуб гэхэдэ, большевистскэ парти, тэрэниие ударидагша агууехэ Сталин бидэниие иигэжэ хүмүүжүүлээ. Нүхэр Сталинай халуун анхаралай ашаар баатар шамбай бэетэй, барагдашагүй хүсэтэй болоһоноо мэдэнэбди. Хэтэ мүнхын зол жаргал олгоһон вождь Сталинайнгаа түлөө голосовалха үдэрөө һунгагшад бүхэн хүлеэнэ.

*

Минии барагдашагүй ехэ баяр

Би агууехэ Сталинда голосоо үгэхэмни! Иигэжэ һанахадамни хэмжээлэшэгүй ехэ баяр зүрхэ сээжыемни доһолгоно.

Бидэ залуушуул энэ хүнэй хүсөөр, энэ хүнэй ашаар зоболон гашуудал үзэнгүй, хүмүүжэн ургажа, һургуулинуудые дүүргээбди. Энэ хүнэй — агууехэ Сталинай үдэр бүриин анхарал доро эрдэм мэргэжэл шудалнабди.

Урзанда жэлдэ би техническэ училищи дүүргээ һэм, мүнөө дурбэдэхи жэлээ копировальщицаар хүдэлмэрилжэ байнаб. Эхэ оронойнгоо, агууехэ багшынгаа аша туһыень харюулхын тулада бүхы хүсэ шадалаа гамнанагүйб. Агууехэ вождьдоо голосоо үгэхэ зол намайе зоригжуулна. Үдэр бүри нормоёо үлүүлэн дүүргэнэб. Ажалаймни шанар эрхим сэгнэлтэ абана.

Февралиин 18-най баярта үдэр бүгэдэарадай агууехэ кандидат нүхэр Сталинда голосоо түрүүшынхеэ үгэхэеэ тон ехээр хүлеэнэб.

Т. Шишкина, комсомолка-копировальщица.

ОРДЕНТО ЗАВОДГО БОЛОҺОН МИТИНГ

* *

1950 оной IV кварталай дүнгүүдээр Бүхэсоюзна социалистическэ мүрысөөндэ нэгэдэхи һуури эзэлжэ, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дамжуулгын Улаан туг абалгада зорюулагдаһан митинг Улан-Удын Ленинэй орденто ПВЗ-гэй котельнэ цех соо февралиин 13-най үдэшэ болоһон байна.

Агууехэ Сталинай түлөө голосовалха золтой паровоз бүтээгшэд хадаа үшөө ехэ амжалтануудые туйлаха хүсэлэнтэй байһан тухайгаа митинг дээрэ мэдүүлбэд. Зураг дээрэ: заводой начальник Парамонов үгэ хэлэжэ байна.

М. Минеевэй фото.

* * *

МАНАЙ КАНДИДАДУУД

Александр Васильевич КУДРЯВЦЕВ

Александр Васильевич Кудрявцев Калужска областиин, Посконь тосхондо 1906 ондо түрэһэн байна. Эсэгынгээ наһа бараһанай һүүлээр уданшьегүй, 1914 ондо Кудрявцевай гэр бүлэ Сибирь зөөжэ ерэһэн байгаа. Хүндэ байдалһаа боложо, тэрэ хадаа 11 наһатайдаа Тайга станци дээрэ ажал хэжэ эхилһэн байха юм.

Нүхэр Кудрявцев эдэбхитэй комсомолецуудай нэгэн байһан туладаа, 1924 ондо комсомолой районно комитедтэ комсомольско хүтэлбэрилхы хүдэлмэридэ дэбжүүлэгдэһэн, удаань ВЛКСМ-эй Томско губкомдо ба Баруун-Сибириин хизаарай комитедтэ хүдэлмэрилһэн байна.

1928 ондо Александр Васильевич Н. К. Крупскаягай нэрэмжэтэ коммунистическэ хүмүүжүүлгын Академидэ һурахаяа эльгээгдэбэ. Һуража байхадаа тэрэ болбол 1930 ондо большевистскэ партиин зэргэдэ ороһон байгаа.

Академи дүүргэөд, нүхэр Кудрявцев Новосибирск городой коммунистическэ хүмүүжүүлгын Институдай научна сотрудникаар хүдэлмэрилжэ байтараа, ВКП(б)-гэй Анжеро-Судженска горкомдо партийна хүдэлмэридэ оруулагдаһан байха юм. 1933 онһоо 1934 он хүрэтэр тэрэ хадаа Улаан Армиин зэргэдэ партийно-политическэ хүдэлмэридэ ябаа.

1936 ондо ВКП(б)-гэй Центральна Комитет нүхэр Кудрявцевые улаан профессурын Институтда һурахыень эльгээһэн байгаа. Институдай 2 курсые дүүргэһэнэй һүүлээр тэрэ хадаа ВКП(б)-гэй Центральна Комитедэй аппарадта хүдэлмэрилхөөр абтаһан байха юм.

1938 — 1939 онуудта нүхэр Кудрявцев ВКП(б)-гэй Кабардинска обкомой нэгэдэхи секретаряар, 1940 онһоо 1942 он хүрэтэр Узбекистанай коммунистическэ большевигүүдэй партиин Центральна Комитедэй хоёрдохи секретаряар хүдэлмэрилөө.

1942 ондо нүхэр Кудрявцев ССР Союзай Наркомземэй политуправлениин начальнигаар томилогдоһон байна.

1943 оной февральда Александр Васильевич Кудрявцев ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой обкомой нэгэдэхи секретаряар һунгагдаад, мүнөө хүрэтэр хүдэлмэрилжэ байна.

Бүхэсоюзна Коммунистическэ (большевигүүдэй) партиин XVIII съезд дээрэ нүхэр Кудрявцев ВКП(б)-гэй Центральна Шалгалтын Комиссиин гэшүүнээр һунгагдаа һэн.

Нүхэр Кудрявцев СССР-эй нэгэдэхи ба хоёрдохи зарлалай Верховно Совеэй депутадаар һунгагдаһан ба СССР-эй 3-дахи зарлалай Верховно Совеэй депутат байха юм.

Нүхэр Кудрявцев тэрээндэ парти ба арадай үзүүлһэн этигэл найдабарине хүндэтэйгөөр харюулдаг, манай орондо социализм байгуулгын хэрэгтэ бүхы хүсэеэ ба шадабарияа зорюулдаг байна.

Хүдөө ажахын, промышленностиин, наукын, культурын ба искусствын хүгжэлтэдэ туйлагдаһан амжалтануудай түлөө Бурят-Монголой АССР-эй 25 жэлэй ойтой дашарамдуулан нүхэр Кудрявцев Ленинэй орденоор шагнагдаа һэн.

Нүхэр Кудрявцевые БМАССР-эй Верховно Совеэй депутадта кандидадаар һунгуулиин № 20 Тэцовскэ округһоо дэбжүүлээ.

Коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй сталинска блогой кандидат Александр Васильевич Кудрявцевта голосуудаа үгэе!

Будажап Лобсанович ЛОБСАНОВ

Будажап Лобсанович Лобсанов Бурят-Монголой АССР-эй Сэлэнгын аймагай Селендума тосхоной үгытэй таряашанай бүлэдэ 1908 ондо түрэһэн байна.

Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин ялалта хадаа бүхы ажалшадта общественно-политическэ ажал-ябуулгын үргэн зам нээжэ үгэһэн, ороноо шэнэдхэн хубилгаха бусалма халуун хүдэлмэридэ хэдэн миллион жиирэй хүнүүдые хабаадуулһан байна. Тэдэнэй тоодо Будажап Лобсанович оролсоно. Тэрэ хадаа улусайнгаа залуу эдэбхитэдтэй хамта ленинскэ комсомолой зэргэдэ ороһон ба уданшьегүй аймагтаа комсомольско хүтэлбэрилхы хүдэлмэридэ дэбжүүлэгдэһэн байна.

Нүхэр Лобсанов эдэбхитэй комсомолецуудай нэгэн байһан туладаа Верхнеудинскын Сталинай нэрэмжэтэ 1-дэхи шатын совпарт-һургуулида һурахаяа 1924 ондо эльгээгдээ.

1927 ондо Будажап Лобсанович советскэ хүтэлбэрилхы хүдэлмэридэ дэбжүүлэгдэбэ. 1929—1933 онуудта Сэлэнгын аймсоведэй гүйсэдкомой газартаряалангай таһагые даагшаар, гүйсэдкомой түрүүлэгшээр хүдэлмэрилһэн, колхозуудые эмхидхэлгэдэ ба кулачествые усадхалгада эдэбхитэйгээр хабаадаһан байна.

Удаадахи жэлнүүдтэ нүхэр Лобсанов БМАССР-эй юстициин арадай комиссарай, газартаряалангай арадай комиссарай тушаалнуудта ажаллаа. Ургажа байгаа социалистическэ хүдөө ажахыда дээдэ мэргэжэлтэй специалистнуудай хэрэгтэй болоходо, нүхэр Лобсанов Москва город социалистическэ газартаряалангай Бүхэсоюзна Академидэ һурахаяа эльгээгдэбэ.

Академиие амжалтатайгаар дүүргэжэ ерээд, Будажап Лобсанович БМАССР-эй Совнаркомдо, газартаряалангай Наркомдо хүдэлмэрилһэн, хүдөө ажахын мэргэжэлтэние бэлэдхэхэ педагогическа ехэ хүдэлмэри ябуулһан байна.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай түрүүшын үдэрнүүдһээ эхилэн нүхэр Лобсанов партийна хүтэлбэрилхы хүдэлмэридэ оруулагдажа, Яруунын, удаань Сэлэнгын аймагай партийна организацинуудые толгойлһон байгаа.

1945 ондо ВКП(б)-гэй областной комитедэй XIX пленум үүсхэлтэй ба дуршэлтэй партийна хүдэлмэрилэгшэдэй нэгэн байһан нүхэр Лобсановые ВКП(б)-гэй обкомой хоёрдохи секретаряар һунгаһан байна.

Партиин эльгээһэн лэ газарта хүдэлмэрилхэдөө нүхэр Лобсанов партиин ба арадай этигэл найдабарине хүндэтэйгөөр харюулна. Республикын хүдөө ажахын ба культурын хүгжэлтэдэ туйлагдаһан амжалтануудай түлөө Бурят-Монголой АССР-эй 25 жэлэй ойтой дашарамдуулан нүхэр Лобсанов Ажалай Улаан Тугай орденоор шагнагдаһан байна. Нүхэр Лобсанов СССР-эй хоёрдохи зарлалай Верховно Совеэй депутадаар һунгагдаһан ба СССР-эй гурбадахи зарлалай Верховно Совеэй депутат байна.

1947 ондо нүхэр Лобсанов БМАССР-эй Верховно Совеэй депутадаар, нэгэдэхи сесси дээрэ БМАССР-эй Верховно Совеэй түрүүлэгшээр һунгагдаһан байна.

Һунгуулиин № 27 Лесозаводской округой һунгагшад Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Совеэй депутадта нүхэр Лобсановые өөһэдынгөө кандидат болгон нэгэн һаналаар дэбжүүлээ.

Соломон Матвеевич ИВАНОВ

Соломон Матвеевич Иванов Иркутска областиин Алайрай аймагай Тангутска булсоведэй Ей гэжэ улуста 1912 ондо түрэһэн байна. Тэрэнэй түрэлхид анханда үгытэй таряашад байһан аад, «Искра Ленина» гэжэ коммунада 1924 ондо түрүүшынхидтэй хамта ороһон байха юм.

1924 онһоо 1931 он хүрэтэр нүхэр Иванов 7 жэлэй һургуулида һураа. Һургуулида байхадаа комсомолой зэргэдэ ороо һэн. Тэрэ хадаа колхозуудые эмхидхэлгэдэ, кулагуудтай тэмсэлдэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг байгаа.

1931 ондо комсомольско организаци тэрээниие нэгэ жэлэй педагогическа курсада эльгээгээ. Курсада һуража байхадаа, 1932 ондо тэрэ хадаа большевистскэ партида ороһон байна. Курса дүүргэһэнэйнгээ һүүлээр Соломон Матвеевич ВЛКСМ-эй обкомоор комсомольско хүтэлбэрилхы хүдэлмэридэ—Яруунын мяханай совхоздо ВЛКСМ-эй комитедэй секретаряар хүдэлмэрилхөөр эльгээгдэбэ.

1933 ондо Улан-Удын паровозо-вагонно заводой барилга эхилээ. Бурят-Монголые индустриализацилха түрүүшын заводой барилгада республикын комсомольско организаци түрүү хүбүүд, басагадаа эльгээбэ. Тэдэнэй тоодо нүхэр Иванов заводто хүдэлмэрилхөөр эльгээгдээ һэн.

ВЛКСМ-эй заводской комитедэй культпропоор хүдэлмэрилхэ зуураа, нүхэр Иванов комсомолецууд ба союзнабэшэ залуушуулые заводой барилгада шадамараар элсүүлдэг байба. 1934 ондо нүхэр Иванов партийна хүдэлмэридэ: түрүүн паровозо-вагонно заводой совхозой парторгоор, удаань вагон хабсаралгын цехын ба вагонно-комбинадай парторгоор дэбжүүлэгдээ. Энэ хүдэлмэридэ байхадаа, табигдажа байһан зорилгонуудые шиидхэлгэдэ хүдэлмэришэдэй хүсые залан шэглүүлжэ шадаха, шадабаритай эмхидхэгшэ байһанаа харуулаа.

Соломон Матвеевич заводской партийна организацида ехэ хүндэтэй боложо, 1937 ондо партийна комитедэй гэшүүнээр ба парткомой секретариин орлогшоор һунгагдаһан байгаа.

1937 оной ноябрь һараһаа хойшо нүхэр Иванов БМАССР-эй Арадай Комиссарнуудай Совеэй түрүүлэгшээр ба 1946 оной март һараһаа хойшо Бурят-Монголой АССР-эй Министрнүүдэй Совеэй түрүүлэгшээр хүдэлмэрилнэ. 1949 ондо Соломон Матвеевич Иванов ВКП(б)-гэй Центральна Комитедэй дэргэдэхи жэлэй курсануудта һураһан байна.

Бурят-Монголой ажалшад нүхэр Ивановто үндэр хэээдэ найдабари үзүүлнэ. Соломон Матвеевичые СССР-эй нэгэдэхи, хоёрдохи ба гурбадахи зарлалай Верховно Совеэй депутадаар һунгаһан байха юм.

Правительство болбол нүхэр Ивановые Ленинэй орденоор, Ажалай Улаан Тугай ба «Хүндэлэлэй тэмдэг» орденуудаар шагнаһан байна.

Соломон Матвеевич Иванов арадайнгаа үнэн хүбүүн мүн.

Һунгуулиин № 32 Городокско округой һунгагшад һунгалтануудай урда тээ предприятинууд ба эмхи зургаануудта болоһон суглаанууд дээрээ Соломон Матвеевич Ивановые Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Совеэй депутадта өөһэдынгөө кандидадаар нэгэн һаналаар дэбжүүлһэн байна.

Коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй сталинска блогой кандидат Соломон Матвеевич Ивановто голосуудаа үгэе!

Петр Михайлович ПЕТУХОВ

Петр Михайлович Петухов Симбирскэ губерниин, Чувашска АССР-эй Порецкэ тосхоной үгытэй тар[...] бүлэдэ 1907 ондо түрэһэн байна.

Нүхэр Петухов 1926 ондо хоёрдохи шатын һ[...] дүүргээд, ажалайнгаа зам эхилээ. 1930 он хүрэт[...] Петухов Алтайска хизаарай Завьяловска район[...] һургуулиие даагшаар хүдэлмэрилбэ. Нүхэр Петух[...] ондо комсомолой зэргэдэ ороһон ба кулагуудые у[...] эдэбхитэйгээр хабаадаһан байна. 1930 онһоо 19[...] хүрэтэр тэрэ хадаа Чувашска АССР-эй Порецкэ [...] эхин ба таряашан залуушуулай һургуулинуудые [...] хүдэлмэрилөө.

1933 ондо нүхэр Петухов арадай гэгээрэлэй [...] ба ургажа ябаһан хүтэлбэрилэгшэдэй нэгэн байһ[...]даа, Горьковско педагогическа институдай дэргэд[...] педагогическа курсада эльгээгдэбэ. Курсаяа дүүргэ[...] он хүрэтэр нүхэр Петухов Курмышска дунда һу[...] директорээр, удаань районой арадай гэгээрэлэй [...] даагшаар хүдэлмэрилөө. Эдэ жэлнүүдтэ нүхэр [...] ажалһаа таһарангүйгөөр педагогическа институд[...]һан байна.

Нүхэр Петухов 1939 ондо ВКП(б)-гэй гэшүүн[...]

1941 ондо нүхэр Петухов партийна хүтэлбэри[...]дэлмэридэ дэбжүүлэгдэбэ. Тиигэжэ Горьковско [...] ВКП(б)-гэй Курмышска райкомой пропаганда ба а[...] таһагые даагшын, кадрнуудай секретариин туша[...] ажаллаа.

1943 ондо Петр Михайлович ВКП(б)-гэй Горьков[...]комоор ВКП(б)-гэй ЦК-гэй дэргэдэхи партийна [...]гуулида һурахаар эльгээгдэбэ.

1945 ондо һуралсалаа дүүргэһэнэй һүүлээр, тэ[...] Бурят-Монголой АССР-тэ эльгээгдээ. Тэрэ гэһээр [...] Петухов ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Областной [...] ВКП(б)-гэй обкомой пропаганда ба агитациин [...] даагшын орлогшоор, эмхидхэлэй инструкторска [...] даагшаар, партийна, профсоюзна ба комсомольско [...]дай таһагые даагшаар хүдэлмэрилөө.

Партиин политикые бэелүүлгэдэ принципиальна [...] ажалшадай эрилтэнүүдтэ анхаралтайгаар хандадаг[...]даа нүхэр Петухов областной партийна организац[...]шүүдэй дунда хүндэтэй болоо. XV областной [...] конференци тэрээниие ВКП(б)-гэй обкомой гэшүү[...]гэдэхи пленум ВКП(б)-гэй обкомой бюрогой гэшүү[...]дидадаар һунгаа һэн. XVI областной партконфере[...] ондо нүхэр Петуховые обкомой гэшүүнээр, нэгэдэ[...] ВКП(б)-гэй обкомой бюрогой гэшүүнээр һунгаһ[...] Конференциин һүүлээр обкомой хоёрдохи пленум [...] ВКП(б)-гэй обкомой секретаряар һунгаа һэн.

Республикын хүдөө ажахын ба культурын хү[...] туйлагдаһан амжалтануудай түлөө, Бурят-Монгол[...] эй 25 жэлэй ойтой дашарамдуулан нүхэр Петухов [...]лэлэй тэмдэг» орденоор шагнагдаа.

Нүхэр Петухов БМАССР-эй Верховно Совеэй [...] кандидадаар һунгуулиин № 28 Октябрьска округ[...]жүүлэгдээ.

Һунгуулиин № 12 Железнодорожно округто

Үнинэй хүдэлмэришэнэй омогорхол

«Бүхы замуудай коммунизм тээшэ хүтэлһэн үедэ бидэнэр ажаһуунабди»—гэжэ нүхэр Молотов хэлээ һэн. Улан-Удын түмэрзамайхид энэ ехэ түүхэтэ үгые дабтан дабтан дурдана. Коммунизмын агууехэ байгуулалтада эдэбхитэйгээр хабаадалсажа байһандаа эдэнэр омогорхоно. Үйлэдбэриингөө бүтээсые улам бүри дээшэлүүлнэ.

—Вячеслав Михайлович — депутадта манай кандидат.

—Бидэнэр нүхэр Молотовто голосуудаа үгэхэбди!—гэһэн баяр баясхалантай үгэнүүд һунгуулиин № 12 Железнодорожно округой һунгагшадай суглаанууд дээгүүр, айл бүлын хөөрэлдөөнүүд соо, станогой хажууда, агитаторнуудай хэһэн хөөрэлдөөнүүд соо дуулдана.

Түмэр замай транспорт хадаа Улан-Удэ городой анха түрүүшынь промышленна томо һалбари мүн. Транспорт дээрэ табяад жэл хүдэлмэрилһэн буурал сагаан толгойтой үбгэд урданай хаанта засагай үеын хашалантай, зоболонтой байдалай, мүн мүнөөнэй советскэ засагай үеын хүхюу сэнгүү, золтой жаргалтай байдалай гэршэнэр болоно. Тэдэнэр Сталинска Конституциин асарһан нарата һайхан үдэр тухай, эсэгэ түрэл Сталинай анхарал оролдолго тухай хөөрэнэд.

Международная улицын № 178 гэр. Энэ гэртэ Михаил Степанович Косухинай бүлэ ажаһуудаг. Михайлай эсэгэ далан табатай Степан аша гушанартаа атаархана.

«Минии эдир наһан золгүй байһан юм. Эрдэм номдо һураагүйб, теэд һурахашье өрга байгаагүй бэлэй. Баяшуулай мал харууһалжа, хээрын сагаан талые махаһаар хайран эдир наһаяа үнгэргөө һэм. Мүнөө хоёр ашатайб, хоёр гушатайб. Ашанарайм нэгэн колхозно хүтэлбэрилхы кадрнуудай һургуулиин багша. Нүгөөдэнь паровозой машинист. Харыт даа, гурбатай гушыемни,—гээд Женя гушаяа дуудаба. Хэндэ үбгэн абашни голосоо үгэхэб, Женя?

Нүхэр Молотовто, дядя Цыремпилондо... гэбэ.

—Минии багада гурбатай үхибүүнһээ байтагай, ехэшье хүн гүрэнэй ажал-ябуулагшадые мэдэдэггүй байһан юм. Теэд мэдээшье һаа, тэдэнэрһээ ямаршье туһаламжа абадаггүй байһаниинь мэдээжэ. Үтэлһэн наһанайнгаа жаргалай түлөө багша Сталинда, тэрэнэй үнэн соратник нүхэр Молотовто уялгатайб, — гэжэ тэрэ үбгэн хөөрэнэ.

Энэ үбгэнэй хүбүүн Михаил вагонно участогта кадрнуудые техническэ талаарнь һургалгын инженер юм. Тэрэ болбол эчдэ арбан долоон жэл соо ажаллажа байна. Тиихэ зуураа хэдэн арбаад мэргэжэлтэй хүдэлмэришэдые бэлэдхээ.

Нүхэр Косухин политһургуулида пропагандистаар ба вагонно мастернуудай резервэдэ агитатораар хүдэлмэрилдэг юм.

—Манай түмэрзамшадай бүлэ бүхэндэ ехэ зол тудаа,—гэжэ пригороднэ поездын вагонуудай проводница Евдокия Ивановна Косухина хэлэнэ.—Урдань эхэнэрнүүд оронойнгоо хүтэлбэридэ хабаадалсаха тухайда бододог байгаа һаал? Үгы! Би юрын хүдэлмэришэн эхэнэр гээшэб. РСФСР-эй ба Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Совеүдэй һунгалтануудта хабаадалсаха гэжэ байнаб. Иимэ ехэ зол Ленин ба Сталин манда олгоо.

—Сталинска Конституци залуушуулда үргэн ехэ зам нээгээ. Би өөрынгөө мэргэжэл шэлэжэ олооб. Оронойнгоо ашаа зөөгшэ—паровозой машинист болонхойб. Үнгэргэгдэхэеэ байгаа һунгалтануудай хүндэлэлдэ манай паровозно депогой комсомолецууд-залуушуул үйлэдбэриин үндэр бүтээсэ туйлана. Январь һара соо комсомолецууд ба залуушуул хүндэ ашаатай 112 поездунуудые жодоодожо, нормоһоо гадуур 56686 тонно ашаа зөөһэн байна. Тэрэшэлэн хэдэн мянган килограмм түлишэ алмаба,—гэжэ Виталий Косухин мэдүүлнэ.

Н. Цыбенов.

УРАНЗОХЁОЛШОД ҺУНГУУЛИИН УЧАСТОГТ[...]

Һаяхан һунгуулиин Паровозобүтээлгын округой № 49 участогта, гоёон шэмэглэгдэһэн үргэн зал соо хүн зон олон сугларба. Тэдэнэр Бурят-Монголой уранзохёолшодые хүндэтэйгөөр угтаа.

Москвада болоһон бурят-монголой литературын вечернүүд тухай поэт Шираб Нимбуевай мэдээсэлые сугларагшад һонирхолтойгоор шагнаба. Түс вечернүүдтэ хабаадалсаһан залуу поэт Дамба Жалсараев, Москавагай литературна институдай студентнэр Цырен-Базар Бадмаев, Цыденжап Ж[...] ба бусад өөһэдынгөө шүл[...] сугларагшадые танилсуул[...]

Железнодорожно [...] һурагша, залуу һунгагша [...]молец П. Орлов уранзохёол[...] халуун баяр хүргэһэн [...] Февралиин арбан найма[...]лөөгүүр бултаараа, нэгэн ху[...]гээр агууехэ Сталинда гол[...] үгэхэбди гэжэ гэрэ мэдүүл[...]

Һүүлдэнь городой теат[...] артистнар концерт харуул[...]

БАГШАНАР-АГИТАТОРНУУД

Бичура тосхоной багшанар һунгагшадай дунда ябуулагдажа байгаа агитационно-ниитын ба пропагандистска хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Калининска эхин һургуулиин багшанар Н. Матвеева ба П. Афанасьева гэгшэд һунгагшадта хэдэн олон темэнүүдээр лекцинүүдые уншаһан байна. Мүн Бичурын дунда һургуулиин багша Г. Климова «Советскэ һунгуулиин системэ—агээл демократическа һунгуулиин системэ» [...] лекци һаяхан уншаа.

Бусадшье һургуулинуудай [...]шанар ниитэ-агитационно [...]ридэ эдибхитэйгээр хабаа[...] Тэдэнэр РСФСР-эй ба БМА[...] Верховно Совеүдэй депута[...] кандидадуудай ажэл-ябу[...] ба биографитай һунгагшад[...]наар танилсуулна.

Ф. Сте[...]

МАНАЙ [К]АНДИДАДУУД

★

[Д]ОВ Цыденжаб Галсанович, [Бурят-]Монголой АССР-эй Советскэ [Социалист]ическа Союзай Правлениин [Ч]лэн—һунгуулиин № 33 Про[...]ка округто.

Нина Ивановна, Улан-Үдын ма[...] [...]гын заводой капитальна [...] таһагай техник-экономист— [һунгуу]лиин № 24 Заводской округто.

[Ж]АПОВ Галсан Цырампилович, [Улан]-Үдын машино-бүтээлгын заво[дой ...]реструкщик — һунгуулиин Верхне-Березовско округто.

[...]РОВ Федор Иванович, ажалшадай [колхоз]ой Ахын аймагай Советэй [...] түрүүлэгшэ — һунгуу[лиин] № 81 Тункинска округто.

ПАРТИИНА АЖАБАЙДАЛ

ВКП(б)-гэй Бичурын айкомой пленум

ВКП(б)-гэй Бичурын айкомой V пленум һаяхан болобо. Томодхогдоһон колхозуудые эмхидхэлэй-ажахын талаарнь саашадаа бэхижүүлхэ хэмжээнүүд тухай аймагай Совэдэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Манинновой элидхэл пленум дээрэ зүбшэн хэлсэгдэбэ.

Томодхогдоһон колхозуудые эмхидхэлэй-ажахын талаарнь бэхижүүлхын тула колхозуудай зарим партийна организацинуудай хэһэн худэлмэриие элидхэлшэ ба үгэ хэлэгшэд харуулһан байна.

Ждановай, Кировэй, Маленковой нэрэмжэтэ томодхогдоһон колхозуудай партийна эхин организацинууд колхозуудайнгаа томодхогдоһоной һүүлээр, артельнэ ажахыгаа хүгжөөлгын перспективэ асуудалнуудые суглаануудта дээрэ зүбшэн хэлсэһэн байна. Эдэ колхозуудые бэхижүүлхэ түрүүшын алхамуүд хэгджэ эхилбэ. Ждановай нэрэмжэтэ колхоз партийна организацин үүсхэлээр 100 толгой адуу мориной байха 2 конюшни, 350 үнеэдэй байха байра, 500 хониной байха байра, гахайн ба шубуунай байрануудые бариһан байха юм. Энэ колхоз томодхогдоһоноо хойшо 2 автомашина абажа 5 автомашинатай болоо. Гадна локомобиль ба пилорама абажа тодхоһон байна. Партийна эхин организаци ба колхозой правлени механизаторнуудые, бусад мэргэжэлэй кадрнуудые бэлэдхэлгэдэ ехэ анхарал хандуулна.

Маленковой нэрэмжэтэ колхоз уһан тээрмэ, ПЗС—3 маркын зерносушилка, хүүгэдэй ясли, конюшни, үнеэдэй байра ба бусад объектнүүдые бариһан байха юм. Харланай сомоной Кировэй нэрэмжэтэ колхоз электростанци барижа, ашаглалгада оруулаа. Мүн модо хюрөөдэхэ рама түхеэрэ, һургуулиин гэр, 500 шубуунай байха байра, хонинол, гахайн, үнеэдэй байрануудые шэнээр бариа, колхозно шэнэ клубай байшан барижа эхилээ.

Гэбэшье, зарим томодхогдоһон колхозуудые эмхидхэлэй-ажахын талаарнь бэхижүүлхэ, ниитын малажахые хүгжөөн дэбжүүлхэ шухалын шухала зорилгонууд үшөөл хангалтагүйгөөр бэелүүлэгдэжэ байна гэжэ пленум тэмдэглэбэ.

Жэшээлхэдэ, Калининай нэрэмжэтэ ба «Коммунизм» колхозууд томодхогдоһонһоо хойшо шэнэ юумэ оройдоошье хээгүй. Эдэ колхозуудай партийна организацинууд ба правлениинүүдынь перспективэ асуудалнуудые шиидхэнэгүй. Партийна организацинуудынь колхозуудай правлениинүүдэй ажахын ябуулгануудые хинаха эрхэеэ хэрэглээгүй ба артельнүүдые эмхидхэлэй-ажахын талаарнь бэхижүүлхэ тухай оролдолго гарганагүй.

Колхозно партийна эхин органи-зацинуудай хангалтагүй худэлмэриин шалтагаан юуб гэхэдэ, партиин аймагай комитет хадаа энэ талаар колхозно партийна эхин организацинуудые хүтэлбэрилхэ хэрэгтэ гаргаһан дутуунуудаа бүримүһэн усадхаагүй байна. Зүбхэн лэ һүүлэй үедэ ВКП(б)-гэй айком ба тэрэнэй бюро колхозуудые эмхидхэлэй-ажахын талаарнь бэхижүүлхэ асуудалнуудта анхаралаа табидаг болоһон байна.

Лениной, Калининай, Молотовой нэрэмжэтэ ба бусад зарим колхозуудай партийна организацинууд партидоторой ба партийно-политическэ худэлмэриие шанадхан табидаггүй, колхозуудые томодхоһоной эсэстэ гараһан шэнэ оршон байдалые хараадаа абангүй, хуушанайнгаа методээр худэлмэрилжэ байха юм.

Зарим партийна эхин организацинуудта партийнэ суглаанууд үсөөн үнгэргэгдэдэг ба тэдэнэй дээрэ партидоторой худэлмэриин хэмжээе дээшэлүүлхэ, томодхогдоһон ажахые хүгжөөхэ асуудалнууд хэлсэгдэдэггүй байнаар. Партийна организацинууд хадаа зоотехническэ ба культурна шэнэ барилганууд тухай, колхозуудые радиофикацилга ба электрификацилга тухай, таряанажалай ба малажалай хүндэ худэлмэринүүдые механизацилха тухай, ажахынгаа хамһабарин һалбаринуудые үргэдхэхэ тухай перспективэ асуудалнуудые колхозуудайнгаа правлениинүүдэй урда табидаггүй байна.

Аймагай худөө ажахын, худөө ба колхозно барилгануудай таһагууд, МТС-үүдэй директорнүүд ба худөө ажахын мэргэжэлтэд колхозуудые эмхидхэлэй-ажахын талаарнь бэхижүүлхэ хэрэгтэ эмхидхэхы үүргэеэ үшөө һулаар дүүргэнэ гэжэ нүхэд Гармаев, Петров ба Попов шүүмжэлбэ. Худөө ажахын мэргэжэлтэд колхозуудта тон үсөөн гарадаг, колхозуудай правлениинүүдтэ һулаар туһалдаг ба экономикынь гүнзэгыгөөр шэнжэлдэггүй байна. 3 жэлэй агротехническэ һургуулиинуудта колхозникүүдые һураха ябадал хангалтагүйгөөр табигданхай.

Колхозуудаа эмхидхэлэй-ажахын талаарнь бэхижүүлхын түлөө партийна организацинуудай ба коммунист бүхэнэй харюусалгые дээшэлүүлхэ шухала гэжэ пленум зааба. Колхозно хүтэлбэрилхы кадрнуудые зүбөөр шэлэн ололго хадаа томодхогдоһон колхозуудые эмхидхэлэй-ажахын талаарнь саашадань бэхижүүлхэ шухала условин мүн болоно. Партийна организацинууд ба колхозуудай правлениинүүд таряанажалай бригаданудые бэхижүүлгэдэ онсо анхаралаа хандуулха ёһотой.

Агитаци үргэнөөр ябуулагдана

Кяхтын аймагай Большелугска сомоной Энгельсэй нэрэмжэтэ колхозой һүнэй-товарна фермын малшадай дунда агитационно-ойлгуулamжын худэлмэри үргэнөөр табигданхай. Колхозой партийна эхин организаци түс фермын дэргэдэ улаан булан эмхидхэжэ, тэрэнь культурын эрхим гуламта болоо. Худэлмэрчингөө һүүлээр малшад эндэ ерэжэ элидхэл шагнана, газетэ, журнал ба һонин номуудые уншана. Уласхоорондын байдал тухай, коммунизмын агуу бариланууд тухай элидхэлнүүд энд хэгдэнэ.

Эндэхи агитаторнууд һунгалтануудай тухай Дүримүүдэр малшадай дунда ѳөрэлдөөнүүдые үнгэргэхэһөө гадна, кандидадуудай биографинуудтай тэдэниие танилсуулна. Агитаторнууд Ринчин Содномов, Дампил Будажапов, Дулма Цыренжапова гэгшэд энэ фермын малшадай хүндэтэй айлшад болонхой.

Эндэхи малшадай дунда социалистическэ мүрысөөн дэлгэрэнхэй. Эдэнэр мүнөө малнуудаа һайнаар убэлжүүлжэ байна.

В Жигжитов.

„Агитаторай блокнодой" 3-дахи номер

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой обкомой пропаганда ба агитациин таһагай «Агитаторай блок-нодой» аэлжэтэ, 3-дахи номер хэблэлһээ гараба.

Түс номертонь РСФСР-эй ба БМАССР-эй Верховно Совэдүүдтэ һунгаха һунгалтануудта ба Советскэ Армиин үдэртэ зорюулһан статьянууд ба материалнууд толилогдоо.

Улаан буланда

Яруунын аймагай Үльдэргын сомоной Кировай нэрэмжэтэ колхозой улаан буланые даагшаар Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу Ехэ дайнай инвалид нүхэр М. Базаров худэлмэрилнэ. РСФСР-эй ба БМАССР-эй Верховно Совэдүүдтэ һунгаха һунгалтын кампаниин үедэ тэндэ культурно-ниитын худэлмэри урда урданайхиһаа эдэбхитэйгээр ябуулагдана. Ажалайнгаа һүүлээр колхозникүүд улаан буландаа ерэжэ, шэнэ газетэ ба журналнуудай һонинуудые уншана, шатар даам наадана. Тэдэнэр Москвайһаа, Улан-Үдэ ба бусад городуудһаа радиодамжуулганууды шагнана.

Мүн агитаторнууд һунгагшадай дунда һони һонин хөөрэлдөөнүүдые ба элидхэлнүүдые хэнэ.

С. Ринчинов.

Большевистскэ дүлэтэ үгын хүсэн

Зураг дээрэ: һунгуулиин № 16 агитпунктын эрхим агитатор Нина Ивановна Маленькая һунгагша Г. Афанасьевайда «Сталинска эпохын агуу барилганууд» гэһэн темээр хөөрэлдөө үнгэргэжэ байна.

☆

1. Агитпункт соо

Энэ таһалга соо орохоодо үнэхөөрөө хүнэй зүрхэ сэдьхэл татама зохид һайхан байна. Һауул ехэ сонхонуудаарнь наранай гэрэл элбэгээр адхарна, ехэнүүд стол дээгүүрнь таримал сэсэгүүд табятай һагсайлдажа, үни хада үнгэрһэн зуниие гү, али ерэхэ дулэхэ зуниие гү, али ерэхэ дулэнэ байһан хабарай сагые һануулна. Бүхы столнууд дээгүүрнь элдэб янзын шэнэ шэнэ журнал, газетэнүүдэй номерһүүд дэлгээтэй. Тэдэниие олон хүн зон һонирхон уншажа, абяа анирүй һууна.

Тэндэ һуйһан хоёр залуухан хүбүүд ханада үлгөөтэй байгаа шэ—«Агитпунктда үнгэргэгдэхэ агитационно-ойлгууламжын ба культурна худэлмэриин түсэб» тээшэ хаража:

—Үглөөдэр эндэмнай «Уласхоорондын байдал тухай» лекци болохонь ха юм, ехэ һонирхолтой байгаа ёһотой, ерүүжэбди,—гэлдэхэнь элээр дуулдана.

Тиин энэ түсэбынь нарин нигтаар дүүргэгдэдэг байһанаа гадна, һунгагшадай эрилтэдэ тааруулжа, ехэ һонирхолтойгоор ба бодомжотойгоор зохёогдонхой байха юм. Зарим үдэрнүүдтэнь ямар нэгэн темээр лекци үнгэргэдэжэ, тэрэнэй һүүлээр кино гү, али урайһайханай самодеятельностин кружокой хүсөөр концерт табигдадаг. Һаяшаг «Москваһаа холо» гэһэн кинокартина ба «Булэ» гэһэн пьесые ниитэрээ харалга эмхидхэгдэжэ, харалгын һүүлээр зүбшэн хэлсэлгэ эндэ үнгэргэгдөө.

Зоной дунда тон ехэ хүсэтэй. Зүгөөр, агитаторай уялга хадаа имагтал газетэ, журналай һонин гү, али һунгалтын дүрим тухай ойлгуулжа үгэхэ ябадал тэды бэшэ, харин тэрэнэ һунгагша бүхэнэй ажабайдалтай холбуулха, тэдэнэр юугээр ядаанаб, ямар туһаламжа тэдэндэ хэрэгтэйб гэжэ шэнжэлэн үзэхэ ба шадаха зэргэрэ тэр туһалхые оролдохо ябадал мүн гээшэ,—гэбэ.

Нүхэр Рамкуловай участогта 25 һунгагшад тоолоgдоно, тэдэнэр булта даа өөрыңгөө агитаторые жэшээтэ ажалайнь түлөө халуунаар хүндэлдэг байха юм. Тэд тэрэншье буруу бэшэ. Яахадааб гэхэдэ, нүхэр Рамкулов агитаторай уялгые гүнзэгыгөөр ойлгожо, хөөрэлдөө үнгэргэхынгөө хажуугаар һунгагшадайнгаа эрилтэнүүдые маргадагүй, шадаха зэргэрээ туһалалсадаг заншалтай болоо юм. Үндэр наһатай һунгагша Вишневская нэгэтэ ямар-нэгэн шалтагаанаар пенсиэ абаха болишоһон байба. Тиихэлээрнь, агитатор нүхэр Рамкулов зохихо газартань мэдүүлгэ бэшэжэ үгөөд, уданшьегүй түс пенсиэнь абхуулаа һэн.

Иимэ дээрэһээ тэндэхи һунгагшад агитатор нүхэр Рамкуловые «эрхим хани нүхэрнай» гэлсэжэ, тэрэнэй ажалда үнэн сэдьхэлһээ эды шэнэн үндэр сэгнэлтэ үгэнэ бшуу.

Тэрэнэй жэшээе халан абаһан нүхэд Хлызов, Маленькая, Курдюков ба бусад агитаторнууд мүн лэ оролдосо ехэтэйгээр худэлмэрилнэ.

Зураг дээрэ: һунгуулиин № 16 агитпунктын эрхим агитатор В. Рамкулов аэлжээтэ хөөрэлдөө бэлэдхэжэ байна.

Агитаторнуудай худэлмэриин штабынь эндэ юм, тэдэнэр недели бүхэндэ семинар, хөөрэлдөөндэ сугларжа, дүй дүршэлөө андалдадаг, дутуу дунданууд тухайгаа хөөрэлдэдэг байха юм. Партийна организациин секретарь нүхэр Диканов, агитколлективэй хүтэлбэрилэгшэ нүхэр Загорский гэгшэд түс хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэдэг ба гэр байрануудаар ябажа, агитаторай худэлмэриие шалгадаг.

2. „Эрхим хани нүхэрнай..."

Николай Васильевич Рамкулов гагнуршанаар үниңэй худэлмэрилдэг юм. Хараха янзада тэниүн зөөлэн шарайтай, ажабайдалай алишье талаһнь һайн мэдэхэ болоһон хүн гэжэ һанамаар. Энэ хүн ажалдаа эрхимүүдэй тоодо оролсоһоо гадна, агитаторай худэлмэрилжэ, һунгагшадай дунда ехэ хүндэтэй болоо. Һаяшаг үнгэргэгдэһэн нээмэл партийна суглаан дээрэ өөрыңгөө худэлмэриин дүй дүршэл тухай элидхэл хэхэдээ, тэрэ ингэжэ хэлээ:

—Үнэн сэдьхэлһээ, простойгоор хэлэгдэһэн агитаторай үгэ ниитэ

3. Амжалтаараа дашууржа болохогүй

Бүхы ябуулагдадаг агитационно-ойлгууламжых худэлмэри түс ГЭС-эй дэргэдэхэ эхин партийна организациин залан ударидахы хүтэлбэри доро хэгдэнэ. Партийна эхин организацин секретарь нүхэр Диканов туйлаһан амжалтаараа һанаагаа амархагүйбди, бидэнэй ажалда үшөөл дутуу дундануу олон гэхэ зууараа, ингэжэ хөөрэнэ:

— Манай агитколлективээр ябуулагдаһан янза бүриин агитационно-ниитын худэлмэридэ хэдэн олон коммунистнууд, комсомолецууд ба партийнабэшэ эдэбхитэд хандуулагданхай. Тэдэнэрэй эршэмтэй һайнаар худэлмэрилжэ, өөһэдынгөө халуун үгөөр бусад нүхэдөө зоригжуулһан дээрэһээ, манай ГЭС 1950 ондоошье, мүн шэнэ жэлэй эхинһээншье хойшо һайнаар худэлмэрилнэ. Табанжэлэйнгэ түсэбые 116.9 процент, үнгэрэгшэ жэлэйнгээ түсэбые 107 процент дүүргэжэ, хэдэн мянгаад түхэриг сэнтэй гүрэнэйнгөө үнэтэ зөөри хэрэгсэл арбилаабди.

Манай дундаһаа эрхим ажалаараа суурхаһан стахановецууд Бонанин, Шангин, Русин, Красовская, Рамкулов ба бэшэ бэшэ ажалай новаторнууд, хамтадаа зууураад холо гаран хүнүүд ургажа гараа.

Зүгөөр, хэгдэһэн худэлмэринтэ хазы ехэ байбашье, бидэнэр тэрээ дээрэ зогсохо, тэрэнээ халташье һуладхаха ёһогүйбди. Үдэр бүри ургажа, хүгжэжэ байгаа манай ажабайдал бидэнһээ улам бүри эршэмтэйгөөр худэлмэрилхые эриинэ.

Бидэнэр агитационно-ойлгууламжын худэлмэридэ бии байгаа дутуу дундануудые эрид усадхажа, энэ һунгалтануудта коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй Сталинска блогой кандидадуудай түлөө голосовалгада бүхы һунгагшадые эдэбхитэйгээр хабаадуулха ба һунгалгын үдэр — февралиин 18-ние ажалай шэнэ амжалтаар угтахабди.

Ч. Намжилов.

Фотонь Б. Мунгоновой.

ГОРОДСКОЙ КОМСОМОЛЬСКО КОНФЕРЕНЦИҺЭЭ

Улан-Үдын городской комсомольско XXI конференци февралиин 10—11-дэ боложо, ВЛКСМ-эй горкомой секретарь нүхэр Комиссаров тоосоото элидхэл хэбэ.

Тоосоото үе соо городой комсомольско организацинууд эмхидхэлэй талаараа нилээд бэхижээ, ажахын ба политическэ зорилгонуудые бэелүүлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг болоо гэжэ элидхэлшэ тэмдэглэбэ. Энэ үе соо городой 2000 гаран залуушуул комсомолдо ороо, хэдэн арбаад организацинууд шэнээр эмхидхэгдээ, — гэжэ хэлээд, — городой залуушуулай ажалай ба политическэ эдэбхиин ургалта тухай зааба.

Городой промышленна предприятинуудта социалистическэ мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрүүлэгдэжэ, 2000 гаран залуушуул табан жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид дүүргээ. Залуу стахановецуудай тоо 6 мянга хүрэтэрөө ургаа. Тэдэнэр ухаалан зохёолгын ба ураланарижуулгын 320 дурадхал оруулжа, олон мянган түхэригэй алмалта хээ.

РСФСР-эй ба БМАССР-эй Верховно Совэдүүдтэ һунгаха һунгалтануудай хүндэлэлдэ зорюулан паровозо вагонно машинно-бүтээлгын, шилэй заводуудай, мяханай комбинадай ба бусад предприятинуудай хэдэн мянган залуу худэлмэришэд стахановска вахтада жагсанхай. Манай городой һунгуулиин округууд дотор БМАССР-эй Верховно Совэдэй депутадуудта балотировалагдаха түбшөөлэе агуу ехэ Сталинай ба тэрэнэй үнэн сотратниггууд В. М. Молотовой, Г. М. Маленковой үгэнэйдэнь омогорхон, залуу худэлмэришэд үдэр эрхэ бүри шэнэ амжалтануудые туйлана.

Партийна организацинуудай хүтэлбэрээр комсомольско организацинууд политическэ һуралсалайнгаа худэлмэри нилээд һайжаруулһан байна. Мүнөө город дотор 263 политһургуулинууд, «ВКП(б)-гэй түүхын Хураангы курсые», Ленин ба Сталинай биографинуудые шудалха кружогууд худэлмэрилнэ. Тэндэ 6 мянга гаран комсомолецууд һурадаг.

Гахэ зуура уйлэдбэрин түрүүшүүлай һайшаалтай дүй дүршэл согсолгонуудаг, бүгэдын шадабари болгогдоногүй. Залуу стахановецуудай дүй дүршэлөө абалсалгын зүблөөнүүд болодоггүй байна. Мүн политическэ гэгээрэлэй системэдэхи комсомольско һуралсалдашье ехэхэн дутуунууд бии байгаа. Зүгөөр, элидхэлшэ хадаа эдэнэ тушаа хадхэн үгөөр юрэнхыгээр хэлээд хизаарлаһан байха юм.

Элидхэлэй һүүлээр олон делегадууд үгэ хэлэжэ, ВЛКСМ-эй горкомой худэлмэридэхи дутуунуудые хурсаар шүүмжэлээ.

ВЛКСМ-эй горкомой худэлмэрилэгшэд предприятинуудта ябажа, комсомольско организацинуудайнгаа худэлмэритэй, ажабайдалтайнь танилсанагүй, харин кабинедтэе һуугаад хүтэлбэрилнэ гэжэ делегадууд Зыков, Сверкунов, Рябцев тон зүб шүүмжэлһэн байна.

Делегат Гаськов үгэсэ комсомолецуудай политическэ һуралсалда зорюулаа. Зарим организацинуудта политзанятиин идейнэ дээдо хэмжээндэ үнгэргэгдэнэ. Пропагандистнарай ба комсомольско организацинуудай секретарьнуудай семинарнууд горкомдошье, райкомуудташье хаа яа үнгэргэгдэнэ, энэ тушаа горкомой хүтэлбэрилэгшэд анхаралаа багаар табина гэжэ шүүмжэлээ. Мүн олонхи организацинуудта культурно-ниитын, физкультурна ба спортивна худэлмэри һулаар табигданхай гэжэ делегат Иванчиков тэмдэглэбэ.

Городой залуушуулай дунда лекционно пропаганда бирагүйгөөр ябуулагдана. Марксизм-ленинизмын теори тухай, Ленин ба Сталинай ажал-ябуулганууд тухай, советскэ арадай туйлалтанууд тухай лекцинүүд үсөөн уншагдана. Мүн һургуулинуудай һурагшадай успеваемостиие дээшэлүүлхэ, жаяг заршамыень улам һайжаруулха хэрэгтэнь багшанарта комсомолецууд багаар туһална. Дээдэ һургуулинуудай зарим студентнүүдэй муу сагнэлтэ абадаг ушарнууд үзэгдэнэ. Эдэ баримтанууд тухай делегадууд Раитин, Попов, Смолева гэгшэд заажан байна.

ВЛКСМ-эй горком өөрыңгөө шиидхэбэриие һулаар бэелүүлнэ, тэрэнэй хүтэлбэрилэгшэд шиидхэбэринүүдэй дүүргэлтые халирхайгаар хинана, комсомольско организацинуудай секретарьнуудта эрилтэ багаар табидаг дээрэһээнь иимэ дутагдалнууд тохёолдоно. Мүн комсомольско зарим организацинууд ВЛКСМ-эй горкомой шиидхэбэринүүдые сэг болзор соонь бэелүүлхын тула оролдого гүй гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

Конференци болбол ВЛКСМ-эй горкомой худэлмэри тухай дэлгэрэнгы шиидхэбэри батлан абаад, горкомой шэнэ состав һунгаһан байна.

Залуушуулай эрхим хани нүхэр ба инаг вождь Сталинда амаршалгын телеграммые делегадууд патриотическа ехэ дэбжэлтэтэйгээр абаа.

Д. ЖАЛСАРАЕВ

Погранична дозор

Түрэл оронойемнай
Түрүү лини—хилэ дээр
Агуухэ
Арад зондоо үнэн сэхээр
Алба хэжэ,—
Амгалан тайбан байдалынь,
Алдар солото
Асари ехэ ажалынь,
Аршаан булагтал
Арюун сэбэр жаргалынь,
Холын бэшэ
Коммунизм хүрэхэ замынь
һалхитайшье һаань,
бороотойшье һаань,
һүнишье һаань,
үдэршье һаань,
Хододоо сахина
хёрхоор
Погранична
дозор.
Талын үнгэтэй,
Улаан одотой малгайтай,
Золтой, баяртай,
Зоримгой, хурса шарайтай
Манай хүбүүд,
Манай нүхэд хилэһээ
Орон тээшээ
Омогтой харана гэдэргээ:
Алиш тээгүүр
Амгалан утаан бурьялна.
Ажабайдал
Амтан жэмэсээр һалбарна.
Захагүй үргэн
Залаата шэнисын долгинууд,
«Геологууд, наашаа!»—
Гэһэндэл, элбэг баялигууд,
Далайн холые
Дабадаг хурдан пароходууд,
Дошхон үүлые
Дороо орхидог самолёдууд,
Зугаа дуунууд
Зуугаад хэлэн дээр дуулдана,
Уряа лозунгнууд
Урагшамнай улам дуудана.
Байгаалиие
Баатар хүнүүд шэнэлнэ.
Эмниг уһан дээр
Эмээл-хүүргэ барина,
Дээдэ засагтаа
Депутадуудые һунгана;
Багша Сталиндаа
Барандаа баяраа хүргэнэ...
Хилын харуулшад
Хизааргүй ехээр баясана.
Арад зомнай
Алдарта хүбүүдтээ этигэнэ.
Поэдэй шүлэгөөр
Пограничнигуудтаа хэлэнэ:
Тайгадашье һаа,
далайдашье һаа,
Таладашье һаа,
хададашье һаа,
Бидэнээ сахи
хёрхоор,
Булад
манай
дозор!

Советскэ засагай ашаар

РСФСР-эй ба БМАССР-эй Верховно Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудай үдэр хүрэтэр хоёр хоног үлөө.

Энэ алдарта үдэрэй урда тээ бурят-монгол арадай культурын ургалтын зарим жэшээ хараад үзэхэ дуран хүрэнэ.

Урдань хаанта засагай үедэ, Сибириин дарлагдаһан арадай хайшан гэжэ ажаһууһыень һанаад үзэе.

...Сибирьтэ бүхы засаг түрэнь мэхэшэд, баяд, ноёд, губернаторнуудай гарта байгаа. Тэдэнэр гансал өөһэдөө баяжахын тулада Сибириин арадые хайра гамгүйгөөр дарладаг, мүлжэдэг һэн.

Тэрэ үеын гүрэнэй «ажал-ябуулагшад», нютагай баяд ноёдһоо эхилээд губернатор хүрэтэрөө, Сибириин арад зониие «бага яһатан» гэжэ нэрлэдэг, тэдэниие мүлжэжэ баяжадаг бэлэй.

Гадна, хаанта засагай үедэ бурядууд һураха эрхэгүй, «арадай гэгээрэлэй» үүдэ татаха аргагүй байгаа.

СССР-эй Верховно Соведэй депутат, бурят-монгол литературын үндэһэ һуури табигша—уран зохёолшо Х. Намсараев «Тайшаагай ташуур» гэжэ пьесэ соогоо тэрэ сагай хүшэр хүндэ байдалые тон зүбөөр, эли тодоор харууланхай. Тайшаа Дымбыловэй образ хадаа тэрэ үедэ дура зоргоороо ороһон ба дээрэлхы зантай баяд ноёдые харуулһан образ болоно.

Агуухэ Октябрьска социалистическэ революци хадаа бурят-монгол арадай хүбүүд басагадта эрдэмэй үүдэ үргэнөөр нээжэ үгэһэн байна. Советскэ засагай тогтоһонһоо хойшо, агуухэ ород арадай туһаламжаар манай бурят-монгол арадай ажабайдалынь, культурань үндэһөөрөө хубилаа.

Студентнэрэй, научна хүдэлмэрилэгшэдэй, арадай ажахын бүхы һалбариин мэргэжэлтэдэй тоо жэл ерэхэ бүри олошорно.

Мүнөө республика доторнай 50 гаран бурядууд эрдэмтын нэрэ зэргэтэй болонхой. Тэдэнэй тоодо филологическа наукануудай доктор, профессор Г. Санжиев, наукануудай кандидадууд Д. Абашеев, В. Филиппов, П. Хаптаев, Б. Цыбиков ба бусад ороно.

Үнгэрһэн 1950 оной туршада олохон бурят хүнүүд эрдэмтын нэрэ зэргэтэй болоо. Тэдэнэй дунда бурят эхэнэрнүүд Сарра Ордонова ба Надежда Шаракшинова гэгшэд оролсоно.

Манай ургалтын жэшээ болгон Баранниковай бүлые абаад үзэе. һүүлэй 10 жэлэй туршада энэ бүлын 5 хүнүүд дээдэ һургуулитай болоо. Тэдэнэй бага басаган Елизавета хадаа Иркутска университет эрхимээр дүүргэжэ, ЛГУ-гэй аспирантурада ороод, мүнөө филологическа наукануудай кандидадай нэрэзэргэтэй болохо бэлэдхэл хэжэ байна. Тэрэнэй аха, Эсэгэ оронoo хамгаалалгын Агуухэ дайнда хабаадагша, гурбан орденой кавалер, гвардиин капитан ябаһан Иннокентий Баранников—педагогическа наукануудай Академиин аспирант. Тэрэ хадаа бурят һургуулида үзэхэ ород хэлэнэй олохон номуудай автор юм. Тус бүлын ехэ басаган Ульяна инженер болонхой. Манай советскэ үеын хүн бүхэнэй ажабайдалай замда мартагдашагүй собыгинууд олон. Эгээл тиимэ событи, урдань батрак ябаһан, мүнөө Бурят-Монголой пединститудай һургагша Николай Доржиевич Шулуновой ажабайдалда РСФСР-эй ба БМАССР-эй Верховно Соведүүдтэ һунгаһан үнгэрэгшэ һунгалтануудһаа хойшонхи жэлнүүдтэ болоо. Энэ үе соогоо Николай Доржиевич СССР-эй наукануудай Академиин дэргэдэхи түүхын институдта аспирантура дүүргэжэ, «Чернышевскиин социологическа үзэл бодол» гэһэн темээр диссертацида амжалтатайгаар бэлдээд, түүхын наукануудай кандидат болоо. Залуу бурят эрдэмтын диссертационно хүдэлмэриинь философско наукануудай доктор, профессор Баскин ба профессор Дмитриев гэгшэд үндэрөөр сэгнэһэн байна.

ВКП(б)-гэй обкомой лекторскэ группые энэнэй урда тээ хүтэлбэрилжэ байһан нүхэр П. Хадалов 1950 ондо философско наукануудай кандидат болоод, мүнөө культурын научно-шэнжэлэлтын институдай директорээр хүдэлмэрилнэ.

Хэды шэнээн олон бурядууд дээдэ һургуулитай болонхой гээшэб! Тэдэ — олон зуугаад. Гансахан манай пединститудые жэл бүхэндэ хэдэн арбаад бурядууд дүүргэжэ, дээдэ эрдэмтэй багшанар болоно.

Имагтал советскэ засаг манай арадта зол жаргал асараа, эрдэмтэй болгоо, культурыень хүгжөөгөө, социализмын ороной бүрин эрхэтэд болгоо. **П. Борькин.**

СПОРТ

Красноярскын ба Улан-Удын боксёрнуудай уулзалга

Бурят-Монголой гүрэнэй Ленинэй орденто оперо ба баледэй театрта февралиин 12-ой үдэр Красноярск ба Улан-Удэ городуудай боксёрнуудай матчева уулзалга болобо.

Тус матчда Улан-Удэһээ—Дальна Востогой ба Сибириин чемпионууд Николаев (хахад дунда шэгнүүртэй), Самсонов (хүндэ шэгнүүртэй), республикын ба Улан-Удэ городой чемпионууд — Угрюмов, Ринчинов, Зонхоев, Шишкин, Ирдынеев, Балдано, Сапунов ба Кравцов гэгшэд хабаадалсаба.

Красноярск городһоо хизаарай ба городой чемпионууд Карасюк, Антоненко, Меркушев болон бусад хабаадалсаа.

Тус уулзалга болбол улан-удынхидай булюу бэрхэ байһаниие харуулба. Улан-Удын боксёрнууд Николаев, Ринчинов, Кравцов, Угрюмов, Шишкин, Зонхоев гэгшэд илангаяа шалгарһан байна.

Тус мүрысөөндэ 12:18 гэһэн тоотойгоор Улан-Удын команда илаба.

Мүрысөөнэй эсэстэ физкультура ба спортын республиканска комитедэй түрүүлэгшэ нүхэр М. М. Хабалов илаһан командада хрустальна кубок барюулаа. Илагшад боксёрнууд грамотануудаар шагнагдаа.

Корейскэ арадай-демократическа республикын гадаадын хэрэгүүдэй Министр ООН-эй Генеральна Ассамблейн түрүүлэгшэдэ ба Аюулгүйн Соведэй түрүүлэгшэдэ мэдүүлгэ эльгээбэ

ПХЕНЬЯН, февралиин 12. (ТАСС). Корейскэ арадай-демократическа республикын гадаадын хэрэгүүдэй Министр Пак Хен Ен ООН-эй Генеральна Ассамблейн түрүүлэгшэдэ ба ООН-эй Аюулгүйн Соведэй түрүүлэгшэдэ үсэгэлдэр иимэ мэдүүлгэ эльгээбэ:

Корейскэ арадай-демократическа республикада американска булимтарагшадай сэхэ дээрмэдэлгын, уридшалан бодомжологдоһон ба оролдон бэлэдхэгдэһэн добтолго үргэлжэлһөөр. Кореядэ американска зонхилхы нюурнуудай хэжэ байгаа хорото ябуулга хадаа американска империализмын агрессивна бүхы политикын зайлашагүй хойшолон мүн. Түүхын дабшалтые зогсоохо, социальна прогрессэй замаар ябаха гэжэ батаар шиидэһэн бүхэли үеын арадуудые галаар ба мэсээр хюдажа үгы хэхэ, дунда зуунай үеын барга зэрлиг байдалай балай харанхы тээшэ хүн түрэлтэниие ерид тэхэрюулэн бусааха—эб найрамдалда ба арадуудай эрхэ сүлөөдэ эсэргүү, тэрэ тоодо корейскэ арадта эсэргүү американска заговорщигуудай гол зорилгонь иимэ байна. Американска империалистнууд Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин тугаар халха хээд, корейскэ арадта эсэргүү хэрзэгы шэрүүн, булимтаралгын, шунахай дайе 8-дахи һарадаа хэжэ байна. Корейскэ арадай шуһан гол горьхон шэнгеэр үдэр һүнигүй урдана, корейскэ амгалан городууд ба тосхонууд һандаргагдана, арадай эд зөөри үгы хэгдэнэ. Уласхоорондын эрхын ба хүнэй моралиин нормонуудые далда бэшээр, һэшхэлгүйгөөр эбдэһэн хорото аашануудые американска сэрэгүүдэй ба лисынмановска марионеточнэ засагаархидай хэһэн тухай балшыса гэршэлһэн олон тоото материалнууд Корейскэ арадай-демократическа республикын правительствода бии байна. Эрхэ сүлөө ба бэеэ дааха байдалайнгаа түлөө баатарлиг тэмсэл хэжэ байгаа корейскэ арадта зэрлиг арьяатан шэнгеэр зэбүүрхэн, тэдэ хорото дайсад хадаа эрхим патриодуудые ба городой гэмгүй ажаһуугшадые тамалан зобооһон, алаһан, эхэнэрнүүдые хүсөөр эдлэһэн, хүн зоной эд зөөриие дээрмэдэһэн, промышленна түхеэрэлгэ һандаргаһан, городской ажахын предприятинуудые ба корейскэ арадай культурна үнэтэ зүйлнүүдые үгы хэһэн байна.

1950 оной сентябриин 28-һаа 1951 оной январиин 4 хүрэтэр Сеулые дайсадай саг зуура эзэмдэхэ үе соонь энэ городто ба тэрэнэй дүтэ шадарай газарнуудта 43590 шахуу хүн зэрлиг муухайгаар тамалагдан, алагдаһан байха юм. Полици, американска «мүрдэлгын штаб», урбагшадһаа, реакционернүүдһээ ба уголовно этэгээдүүдһээ байгуулагдаһан «һайндуранай» отряд гэдэгүүд, тэрэшэлэн интервентнүүдэй американска армиин солдадууд ба офицернүүд хадаа хүнүүдые олоорнь зорюута алаһан байна. Хүнүүдые сүүдгүйгөөр ба мүрдэлгэгүйгөөр, түрмэ соо, талмайнууд дээрэ ба улицануудта, город шадархи гүбөөнүүд дээрэ, нюусаар ба зоной хараһаар байтар, үдэр һүнигүй, эрэ эмын ба наһанай илгаагүйгөөр буудан алаһан байна. Американска интервентнүүдтэ буудагдахынгаа урда тээ хүнүүд физическэ аймшагтай муухайгаар тамалагдадаг байгаа. Тэдэнэй шэхэ хамарые отолдог, нюдыень түнхидэг, гар хүлыень хухалдаг, толгойгоорнь доошонь харуулжа үлгэдэг, галаар хайрадаг, газаа хүйтэндэ гаргажа уһа адхадаг, үлэсхөөн зобоодог ба дунда зуунай үеын бузар муухай бүхы хэһээлтэнүүдые хэрэглэдэг байна. Американецуудай һабарта ороһон профсоюзна комитедэй түрүүлэгшэ Тха Чын Бок гэгшын гарнуудай бүхы хурганууд тайрагдаһан, нюурынь хүтагаар һылэгдэһэн ба сээжэнь хахалагдаһан байгаа. Тэрэ хүн тон ехээр тулижа үхөө, түрмэдэ хаагдаһан бусад хүнүүдые айлгахын тула тэрэнэй хүүрынь хэдэн үдэр соо хадагалагдаагүй хэбтэһэн байна. Гражданин Со Сы Ги гэгшын элирхэйлһэн ёһоор, оёдолой фабрикын хүдэлмэришэнэй һамган Сонбукска полициин камера соо хүбүү түрэбэ. Лисынмановска золигууд һая гараһан нялхые солдатска сабхяар дэбһээд, эхыень үлэсхөөжэ алаа.

Американска эзэмдэгшэд Сеулда хэрзэгы шэрүүн терророй ёһо журам тогтоогоо. Сеулые эзэмдэлгын үедэ городой 75 мянган үлүүтэй хүн арестовалагдаа. Арестовалагдаһан хүнүүдээр бүхы түрмэнүүд, заводской складууд ба церковно подвалнууд дүүрэнхэй байгаа. Хүсэдбэшэ мэдээнүүдэй ёһоор, интервентнүүд болбол арестовалагдагшадай 28800 гаран хүниие алаһан байна. Тэрээнһээ гадна, түрмэдэ хаагдаһан олон мянгаад хүн үлэсэжэ үхөө. Содеймунска түрмэдэ үдэр бүри 220 хүрэтэр хүн үлэсэжэ үхэдэг байгаа.

Американецууд Сеулһаа гарахадаа Содеймунска түрмэһөө 12 мянган хүниие, сэрэгэй тусхай түрмэһөө 1 мянган хүниие, Сеулай бүхы түрмэнүүдһээ—17 мянга гаран хүниие ороной урда зүг руу абажа ошоо. Арестовалагдаһан 10 мянган хүниие замдаа буудажа алаа. Американска интервентнүүд ба тэдэнэй зарсанар—лисынмановецууд Сеулда ба тэрэнэй дүтэ шадарай газарнуудта һүниндөө эхэнэрнүүдые агнан баридаг байгаа. Жэшээлхэдэ, Сонбуктон райондо 300 гаран басагад, эхэнэрнүүдые арестовалһан ба хүсөөр эдлэһэн байна. Тэдэнэй олонхинь хүсэрхэн эдлэгдэһэнэй һүүлээр, зэрлиг муухайгаар алагдаа. Американска алуурша корейскэ патриодуудай хуухые арһатайнь хуулажа, зэрлиг муухайгаар зобоодог байгаа. Сеулда корейскэ патриодуудые американска алууршадай иигэжэ зобооһон 12 ушар бүридхэгдөө. Энээнээ американецууд «сувенирнүүд» болгон хадагалаа.

Американска булимтарагшад Сеулһаа гаража тонилходоо, хүн зоной эд зөөри дээрмэдэһэн, предприятинуудай түхеэрэлгэ ба гүрэнэй музейнүүдэй үнэтэ зүйлнүүдые Япони руу абаашаһан байна. Тэдэнэр абаашаха аргагүй бүхы юумые үгы хэхэ гэжэ оролдоо, гэр байрануудые, заводууд ба фабриканuудые, городской ажахын предприятинуудые, һургуулинууд ба больницануудые, түүхын памятнигуудые дэлбэлээ, шатаагаа. Сеулда гэр байранууд 80 процент хүрэтэрөө һандаргагдаһан ба шатаагдаһан байна.

Город дээрэ атомна бомбонууд хаягдаха, хэрбээ Сеулда үлөө һаа бүгэдөөрөө үхэхэт гэжэ хүнүүдые айлгаад, американецууд ба лисынмановецууд болбол олон зуугаад мянган гражданска хүн зониие Сеулһаа ба тэрэ шадарай газарнуудһаа урда зүг руу хүсөөр намнажа абаашаһан байна. Урда зүг руу субажа ябаһан хүнүүд американска самолёдуудһаа буудагдаа. Жэшээлхэдэ, Канган мүрэнэй дэргэдэ 300 гаран хүниие, тэрэ тоодо олон эхэнэрнүүд ба үхибүүдые американецууд самолёдһоо буудажа алаа. Сеулһаа урагшалһан замууд дээрэ гэм зэмэгүй хүнүүдэй хүүрнүүд зайгүй хэбтэнэ—энэ хадаа корейскэ арадта хоролхоһон американска алууршадай ба хүсэрхэгшэдэй гараар гэмтээгдэн үхэһэн хүнүүд гээшэ.

Сеулһаа гадна, мүн американска эзэмдэгшэдэй ябаһан бүхы районуудта хорото аашануудайнь арилгагдашагүй мүр ула үлэһэн байна.

Корейскэ арад орон дотороо интервентнүүдые байлгахагүй гэжэ мэдэхэдээ, американецууд бузар террор хэжэ, амгалан хүн зониие айлгаха гэһэн түлюур һэдэлгэ гаргана. Американецууд хадаа Сеулда ба тэрэ шадарай газарнуудта эхэ ороной патриодуудые хюдаһан, нялха үхибүүдтэй эхэнүүдые амидыгаар нүхэндэ булаһан байна, арадай-демократическа республикын тала баригшадай ба эдэбхитэдэй бүлэнэрые бүгэдыень алаһан, тэдэнэй эд зөөриие дээрмэдэһэн, эхэнэрнүүд ба басагадые хүсөөр эдлэһэн байха юм. 1950 оной сентябриин 29-дэ 6 лисынмановецууд Синсертон улицада байратай Ким гэгшын № 369 байшанда добтолбо, группкомой староста байһанайнь түлөө тэрэнэй бүлын 5 хүниие буудажа алаа. 1950 оной октябриин 1-дэ террористнууд сеульска электростанциин хүдэлмэришэдтэ добтолжо, 48 хүдэлмэришэдые үхэтэрнь сохёо. 1950 оной октябриин 2-то, «ниитын амгалан байдалай отрядай» гэшүүд Илоциро улицын № 52 байшанда ажаһуудаг Хон Ен По гэгшые эхэнэрнүүдэй квартальна союзда хүдэлмэрилһэнэйнь түлөө арестовалаад половой орган ба гэдэһэ руунь шүбэгөөр тоо томшогүй оло хадхажа алаһан байна. Дүрбэ, таба, долоо ба арбан гурба наһанай 4 үхибүүдыень гэрһээнь намнажа гаргаад, сохибо. 1950 оной октябриин 27-до 2 лисынмановецууд Садикдондо ажаһуудаг 53 наһатай Цой гэжэ эхэнэрые хүсөөр эдлээ. 1950 оной октябриин 6-да, «залуушуулай обороны отрядай» террористнууд Дзонно улицада, үдэр дунда, гражданин Ли Сен Гюн гэгшые модоор сохижо алаа. 1950 оной октябриин 7-до «Кваряндон» организациин террористнууд Кондек кварталай арадай комитедэй секретарь Син Мен Гюн ба тэрэнэй дүү Син Сен Гюн гэгшэдые «Хечан» парк соо үхэтэрнь сохиһон байна. 1950 оной октябриин 8-да, Сеулай зүүн үүдэнүүдэй районой «ниитын амгалан байдалай» фашистска отрядай гэшүүд хадаа демократическа залуушуулай союзай гэшүүн байһан нэгэ залуу хүниие арестовалаад, тэрэнэй сээжые ба гүзээе түмэрөөр сүмэ хадхаһан, удаалуулан толгойень таһалһан байна. 1950 оной октябриин 9-дэ фашистска тэдэ алууршад 16 патриодуудые—эхэнэрнүүд ба эрэшүүлые арестовалаад, зарьманайнь гар хүл, хэлэ, шэхэ, хамарые отолжо алаба 2 эхэнэрэй хүхэниинь отологдоһон ба нюдэнүүдынь түнхигдэһэн байгаа. 1950 оной октябриин 10-да Дюнамдонско эхин һургуулиин ара таладахи гүбөө дээрэ городой 24 эрэшүүл ба эхэнэрнүүдые лисынмановецууд буудажа алаа, тэдэнэй дунда түрэхэ эхэнэр, дунда һургуулиин 15 наһатай һурагша, тэрэшэлэн хүхөөр үхибүүн бии. 1950 оной ноябриин 20-до сеульска эхэнэрнүүдэй полици хадаа найма һарын хээлитэй Пак гэжэ эхэнэрые арестовалба, ехээр сохюулхадаа шуһаа гаража, тэрэ эхэнэр үхэһэн байна. 1950 оной ноябриин 24-дэ, Сеул городто американска 2 солдат 12 наһатай Пек Су гэжэ басагые эзэгүй хооһон байшанда оруулаад, хүсөөр эдлэбэ. 1950 оной декабриин 15-да американска 3 солдат Тонидондохи гражданин Квон гэгшын гэртэ добтолһон ба түрэһөөр хоёр недели болоод байһан һамгыень хүсөөр эдлэһэн байна. Тэрэ үдэртөө 2 американецууд гражданин Ли гэгшын гэртэ (тэрэ улицада) добтолжо, 20 наһатай басагыень хүсөөр эдлээ. 1950 оной декабриин 23-да американска сэрэгэй алба хэдэг хоёр хүн хадаа зугадаһан 2 эхэнэрые барижа, хүсөөр болобо. 1950 оной декабриин 25-да американска сэрэгэй хоёр хүн Сеул городой Самчендондо ажаһуудаг 20 наһатай басаган Ким Хе Сук гэгшые «Джип» гэжэ автомашинада баагаар һуулгажа, ой руу абаашаад, хүсөөр эдлэһэн ба удаа тээнь буудажа алаһан байба. Олон хүнүүдэй гэршэлһэнэй ёһоор, сентябриин 27-һоо октябриин 15 хүрэтэр Сеулай полицейскэ отделенинүүд арестовалагдаһан хүнүүдые үдэр бүри мэшээгүүдтэ хэжэ, машинада тээгээд, Ханган мүрэн руу хаядаг байгаа. Дзонныи полицейскэ отделенинүүд арестовалагдаһан хүнүүдые арба арбаарнь холбожо, Сеулай дэргэдэхи Киянцы гэжэ ойдо абаашаад, тэдэниие амидыгаар оло дахин булаһан байгаа.

Арадай армида туһалха хүдэлмэридэ 3-һаа үлүү дахин хабаадаһан бүхы нюурнуудые сүүдгүйгөөр ба мүрдэлгэгүйгөөр буудажа алаха, арестовалха гэһэн полициин захиралта американецуудаар эзэлэгдэһэн районуудта хайрагамгүй хатуу шэрүүнээр ба зэрлиг муухайгаар бэелүүлэгдэдэг байгаа.

Американецууд хадаа саг зуура эзэлэгдэһэн районуудта 17-һоо 40 хүрэтэр наһанай эрэшүүлые армида баагаар хаа хаанагүй татаһан байна.

Дээрэ дурсагдаһан зүйлнүүд хадаа Корейскэ-арадай демократическа республикын правительствода мэдээтэй олон тоото баримтануудай багахан хубинь гээшэ.

Уласхоорондын эрхын ба хүнэй моралиин нормонуудые бүдүүлигээр эбдэһэн американска эзэмдэгшэдэй эдэ зэрлиг муухай хорото аашануудта зэбүүрхэн, корейскэ арад ехээр дураа гутана. Мүн дэлхэйн эб найрамдалда дуратай бүхы арадууд Кореядэхи американска агрессорнүүдэй гэмтэ бузар хэрэгүүдтэ эсэргүү байна гэжэ корейскэ арад мэдэнэ. Бүхы дэлхэйн эб найрамдалда дуратай арадуудай эдэбхитэй дэмжэлгэ ба туһаламжые абажа, американска империализмын агрессорнүүдтэ эсэргүү, өөрынгөө эхэ ороной бэеэ дааха байдалай ба эрхэ сүлөөгэй түлөө тэмсэжэ байгаа корейскэ арад эсэсэй илалта түйлахын тула улам шангаар тэмсэхээр эрид шиидэнхэй байна. Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин тугаар халха хээд Кореядэ американска эзэмдэгшэдэй гаргажа байгаа хорото аашануудые зогсоохо ба эдэ хорото аашануудай эмхидхэлшэд, хүтэлбэрилэгшэдые—сэрэгэй гэмтэдые хэһээхэ гэжэ Корейскэ арадай-демократическа республикын правительство эринэ.

ПАК ХЕН ЕН, Корейскэ арадай-демократическа республикын гадаадын хэрэгүүдэй Министр.

1951 оной февралиин 10.

Триестын коммунистическэ партиин съезд дээр

РИМ, февралиин 12. (Т... «Унита» газетын мэдээс... ёһоор, февралиин 10-да Трие... Сүлөөтэ Территориин комму... ческэ партиин съезд дээрэ по... ческэ элидхэл хэхэ зуураа, пар... секретарь Витторио Видали ... дын үмэнэһөө Советскэ Со... большевигүүдэй алдарта пар... ба агуухэ вождь, багша Ио... Виссарионович Сталиниие ... шалаа.

Эб найрамдал хамгаалха ... га тухай хэлэхэдээ, Триестын ... лемэ — эб найрамдалай ... Триестын Сүлөөтэ Территори... ёр зоные нэгэдүүлхын түлөө ... лэй, энэ территориие Югосл... ба Италиин хоорондо хуб... ямаршье һэдэлгэдэ эсэргүү ... лэй проблемэ мүн гэжэ Вид... зааба.

Дайнда эсэргүү тэмсэл ш... хаха ба Триестые нээмэл ... гэжэ соносхохо ябадал түйла... уряалаа.

Съездын бүхы делега... нэрьемэ альгаташалгаар угт... ВКП(б)-гэй ЦК-гэй телегр... уншаба:

ТРИЕСТЫН СҮЛӨӨТЭ ТЕРРИТОРИИН КОММУНИСТИЧЕСКЭ ПАРТИИН III СЪЕЗДЭ...

Советскэ Союзай Комму... ческэ партиин Центральна Ко... болбол Триестын Сүлөөтэ Терр... риин коммунистическэ парти... съездын делегадуудые амарш... эб найрамдалай, демократи... гэй түлөө, ажалшадай ажабай... интересүүдэй түлөө тэмсэлдэ... жалтануудые түйлахыень Трие... коммунистнуудта хүсэнэ.

Советскэ Союзай Комму... ческэ партиин Центральна К...

Хитадай коммунистическэ ... тиин Центральна Комитедэй ... шалгын телеграммые үни ... альгаташалгаар угтан абаа.

КОРЕЯДЭХИ СОБЫТИНУУД

Арадай армиин Глав... командованиин мэдээ...

ПХЕНЬЯН, февралиин ... (ТАСС). Февралиин 12-то Ар... армиин частьнууд Хитадай һа... ратантай хамтадаа ябажа, Во... жугай (Генсю) баруун ра... американска ба лисынман... сэрэгүүдтэ һөөргэдэн добт... гэжэ Корейскэ арадай-де... ратическа республикын ... дай армиин Главна командо... мүнөөдэр мэдээсэбэ. Дайса... гээлтэ хоролтодо ороо. Амери... ска 7-дохи дивизиин 500 ... солдадууд ба офицернүүд бу... дөө. Байлдаануудай үедэ ам... канска 2-дохи дивизиин 100 ... солдадууд ба офицернүүд, ли... мановска 8-дахи дивизиин ... солдадууд ба офицернүүд ... абтаа. 200 гаран автомашина, ... гаран полевой ехэ буу, олон ... зэбсэгүүд ба һомо хэрэгсэл аб...

Хэнсоной (Одзио) шэглэлдэ ... дай армиин частьнууд февр... 2-һоо 6 хүрэтэр һөөргэдэн до... һон байлдаануудтаа ехэ амж... нуудые түйлаһан байна.

ПХЕНЬЯН, февралиин ... (ТАСС). Корейскэ арадай-демо... тическа республикын Ар... армиин Главна командовани... ралиин 14-дэ иигэжэ мэдээсэбэ.

Арадай армиин частьнууд Х... дай һайндуратанай отряду... нигта хани харилсаатай ябажа ... хы фронт дээрэ дайсанай доб... гые гэдэргэнь сохиһон ба фро... бүхы участогууд дээрэ һөөрг... добтолһон байна.

Хэнсоной (Олзио) районд... санай сэрэгүүд бүһэлэгдөө.

Мүнөөдэр абтаһан мэдээн... ёһоор, февралиин 11-эй ба 1... хоёр үдэр болоһон байлдаану... үедэ, дайсанай амиды хүсэн... гээлтэ хоролтонууд ушаруула... Дайсанай 1300 солдадууд ба ... цернүүд алагдаһан, шархат... 4000 гаран хүн плендэ абт... байна. Хоёр үдэр болоһон бай... нуудта Арадай армиин часть... элдэб янзын 47 ехэ буу, 8 ... 274 автомашина, пулемёдууд, ... тоото бусад буу зэбсэгүүд ба ... хэрэгсэлнүүдые абаба. Дайс... 4 самолёт буудагдан унагаагд...

ХРОНИКО

Бурят-Монголой АССР-эй ... ховно Соведэй Президиум бо... нүхэр И. П Култышевые Б... Монголой АССР-эй Министр... Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэ... логшын уялгаһаа сүлөөлбэ.

Харюусалгата реда...

Б. А ОЧИР...

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора—7-85, отв секретаря—3-23 Отделов: партийной жизни, культуры и быта— 4-52, сельскохозяйственного и ... мышленности—6-84 мест информации и писем—6-84. Для междугородных переговоров—16.

Н—03532. Типография Управления полиграфической промышленности, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 10...